

Súd: Okresný súd Trebišov
Spisová značka: 17Csp/199/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7919205325
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Ďurková
ECLI: ECLI:SK:OSTV:2020:7919205325.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trebišov sudkyňou JUDr. Renátou Ďurkovou v spore žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, právne zastúpeného advokátom: JUDr. Katarína Hegedúšová, advokátka, so sídlom Majerníkova 3/A, Bratislava, proti žalovanej: P. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. Q. XXX/XX, XXX XX Q. A., v konaní o zaplatenie 99 Eur s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 99 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 99 Eur od 28.11.2016 do zaplatenia, a to v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.

III. Žalovanej náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručенou súdu dňa 26.11.2019 domáhal voči žalovanej vydania rozhodnutia, ktorým by súd zaviazal žalovanú zaplatiť mu sumu istiny 99 Eur, odplatu v sume 27,72 Eur, poplatok za upomienky vo výške 180 Eur, zmluvný úrok vo výške 41,70% ročne zo sumy 99 Eur od 27.11.2015 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 126,72 Eur od 28.11.2016 do zaplatenia, zmluvnú pokutu 33 Eur a trovy konania. Podanie žaloby odôvodnil tým, že so žalovanou dňa 27.11.2015 uzatvoril zmluvu o úvere č. 901001955, na základe ktorej poskytol žalovanej úver vo výške 99 Eur, ktorý sa žalovaná zaviazala vrátiť spolu s odplatom 27,72 Eur a úrokom 41,70% ročne z poskytnutého úveru. Termín konečnej splatnosti bol dohodnutý na 27.11.2016. V zmysle Všeobecných podmienok poskytnutia spotrebiteľského úveru, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy o spotrebiteľskom úvere, sa žalobca a žalovaná dohodli, že ak spotrebiteľ neuhradí celkovú čiastku úveru v lehote dohodnutej v zmluve o spotrebiteľskom úvere, žalovaná sa zaväzuje žalobcovi zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 33,- Eur. Vzhľadom na to, že žalovaná neplnila riadne a včas svoj záväzok v zmysle dohodnutých podmienok, čím porušila dojednania predmetnej Zmluvy o spotrebiteľskom úvere a stratila výhodu splátok, žalobca ju vyzval na žalovaného na úhradu jeho záväzku. V zmysle Všeobecných podmienok poskytnutia spotrebiteľského úveru, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy o spotrebiteľskom úvere, sa žalovaná zaviazala uhradiť žalobcovi za každú zaslanú upomienku čiastku 30,- Eur, t. j. celkom vo výške 180,- Eur. Žalovaná doposiaľ uhradila žalobcovi sumu vo výške 0 Eur.

2. Žalovaná sa k žalobe, ktorá jej bola doručená dňa 23.01.2020 spolu s prílohami a všeobecným poučením pre spotrebiteľa písomne nevyjadrila.

3. Podľa § 297 písm. b) Civilného sporového poriadku (zákon č. 160/2015 Z.z., ďalej len CSP), súd na prejednanie sporu nariadi pojednávania. Pojednávanie (v spotrebiteľských sporoch) nie je potrebné

nariadiť, ak ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1000 Eur.

4. Podľa § 219 ods. 3 CSP, vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Ak o to strana požiada, súd jej oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami.

5. V predmetnom konaní bolo predmetom konania zaplatenie sumy 8 Eur, išlo o otázku jednoduchého právneho posúdenia a skutkové tvrdenia strán neboli sporné, rozhodol súd spor podľa § 297 písm. b) CSP bez nariadenia pojednávania. Miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli súdu a webovej stránke súdu od 17.02.2020.

6. Strany sporu sa na verejné vyhlásenie rozsudku nedostavili.

7. Súd sa oboznámil so žalobným návrhom a jeho prílohami a zistil nasledovný skutkový a právny stav:

8. Podľa § 517 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len ako „OZ.“) v znení neskorších predpisov, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

9. Podľa § 3 ods. 1 Nariadenia Vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Nariadenie Vlády SR“), výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

10. Podľa § 52 OZ v znení neskorších predpisov, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

11. Podľa § 39 OZ v znení neskorších predpisov, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

12. Podľa § 3 ods.1 OZ v znení neskorších predpisov, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi

13. Podľa § 3 ods. 1 OZ, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

14. Podľa § 53 ods. 6 OZ v znení účinnom do 22.12.2015, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis.

15. Podľa § 53 ods. 4 písm. k/ OZ, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

16. Podľa § 53 ods. 4 písm. t/ OZ v znení účinnom do 22.12.2015, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa.

17. Podľa § 53 ods. 5 OZ v znení účinnom do 22.12.2015, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

18. Podľa § 53 ods. 11 OZ v znení účinnom do 22.12.2015, neprijateľnosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená, a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

19. Podľa § 1 ods. 1 Nariadenia Vlády SR, odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi tvoria úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov. Pri výpočte odplaty sa vychádza z predpokladu, že spotrebiteľská zmluva zostane platná dohodnutý čas a že dodávateľ a spotrebiteľ si budú plniť svoje povinnosti za podmienok a v lehotách dohodnutých v spotrebiteľskej zmluve.

20. Podľa § 1 ods. 2 Nariadenia Vlády SR, odplata podľa odseku 1 sa vyjadruje v percentách zo sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov za rok a vypočíta sa ako súčet plnení podľa odseku 3 za rok.

21. Podľa § 1 ods. 3 Nariadenia Vlády SR, odplatu podľa odseku 1 tvoria plnenia vyjadrené v

a) percentách zo sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov tak, že

1. opakujúce sa plnenie v percentách za iné obdobie ako jeden rok sa prepočíta na obdobie jedného roka,

2. jednorazové plnenie v percentách sa považuje za plnenie za rok,

3. opakujúce sa plnenie v percentách za rok sa považuje za plnenie za rok,

b) peniazoch prepočítavané na percentá zo sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov tak, že

1. opakujúce sa plnenie v peniazoch za iné obdobie ako jeden rok sa prepočíta na obdobie jedného roka, vydelené sumou zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov a vynásobí sa číslom 100,

2. jednorazové plnenie v peniazoch sa vydelené sumou zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov a vynásobí sa číslom 100,

3. opakujúce sa plnenie v peniazoch za rok sa vydelené sumou zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov a vynásobí sa číslom 100,

c) percentách z inej sumy, ako je suma zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov tak, že

1. opakujúce sa plnenie v percentách za iné obdobie ako jeden rok sa prepočíta na obdobie jedného roka a vynásobí sa podielom sumy, z ktorej sa vypočítava plnenie, a sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov,

2. jednorazové plnenie v percentách sa vynásobí podielom sumy, z ktorej sa vypočítava plnenie, a sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov,

3. opakujúce sa plnenie v percentách za rok sa vynásobí podielom sumy, z ktorej sa vypočítava plnenie, a sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov.

22. Podľa § 1 ods. 4 Nariadenia Vlády SR, na účely stanovenia najvyššej prípustnej výšky odplaty podľa § 1a sa použije priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov bánk a pobočiek zahraničných bánk pre jednotlivé typy novoposkytnutých spotrebiteľských úverov zverejnená podľa osobitného predpisu, naposledy v čase predchádzajúcom uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy.

23. Podľa § 1a ods. 1 Nariadenia Vlády SR, odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Na účely tohto nariadenia vlády sa obdobným úverom alebo pôžičkou rozumie obdobný produkt, ktorý je svojou povahou najbližší forme poskytnutia peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa predchádzajúcej vety.

24. Podľa § 11 ods. 1 písm. b) a d) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len ako „Zákon o spotrebiteľských úveroch“) v znení účinnom do 22.12.2015, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až l), s), d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa,

25. Podľa § 9 ods. 2 písm. j), k) Zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 22.12.2015, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: j) odplatu podľa osobitných predpisov, k) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

26. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch (ďalej len ako „Zákon o ochrane spotrebiteľa“) v znení účinnom do 31.01.2016, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

27. Podľa § 9a Zákona o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, od spotrebiteľa nemožno požadovať úhradu nákladov vymáhania pohľadávky vo výške prevyšujúcej skutočné náklady, ktoré vznikli osobe, ktorá v mene veriteľa alebo vo vlastnom mene vymáha pohľadávky vyplývajúce zo spotrebiteľskej zmluvy.

28. Podľa § 544 ods. 1 OZ v znení neskorších predpisov, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

29. Podľa § 544 ods. 2 OZ v znení neskorších predpisov, zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

30. Podľa § 295 CSP, súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz.

31. Nakoľko žalovaná nepoprela skutkové tvrdenia žalobcu, súd nepovažoval za sporné medzi stranami žiadne skutkové tvrdenia žalobcu (§ 151 ods. 2 CSP). Za nesporné medzi stranami tak súd považoval najmä, že žalovaná a žalobca uzatvorili Zmluvu o úvere, ktorej predmetom bolo poskytnutie úveru vo výške 99 Eur, ktorý mala žalovaná vrátiť do 27.11.2016, zmluvné strany si pre prípad riadneho nesplatenia pôžičky (úveru) dohodli zmluvnú pokutu v sume 33 Eur v neprospech žalovaného; žalovaná neuhradil z úveru žalobcovi žiadnu sumu.

32. Súd vo veci vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi, konkrétne Zmluvou o úvere Všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru (nepodpísané žalovaným) a v zmysle § 295 CSP aj porovnaním dojednaných úrokov s Priemernými úrokovými mierami z úverov poskytnutých v eurách rezidentom eurozóny podľa NBS (stav a nové obchody) za rok 2015; súd porovnal tiež skutočnú RPMN (resp. odplatu) v Zmluve o úvere s váženým priemerom hodnôt RPMN.

33. Vzhľadom na spotrebiteľský charakter Zmluvy o úvere (§ 52 OZ) súd konštatuje, že ani nepopretie skutkových tvrdení žalobcu zo strany žalovaného nezbavuje súd povinnosti podrobiť predmetnú zmluvu kontrole (a) z hľadiska dodržania jej zákonných náležitostí v zmysle Zákona o spotrebiteľských úveroch (§ 9 a § 11) a ako aj (b) kontrole z hľadiska prípadných neprijateľných zmluvných podmienok. Súd je takisto povinný prihliadať na (c) absolútnu neplatnosť právnych úkonov aj z ostatných dôvodov (napr. podľa § 39 OZ) a na (d) zákonné následky bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru (§ 11 Zákona o spotrebiteľských úveroch). Na vyššie uvedené skutočnosti a zákonné následky pritom musí súd prihliadať bez ohľadu na prípadné mimosúdne (dohody) zmluvných strán.

34. Z vykonaného dokazovania súd zistil, že dňa 27.11.2015 uzavreli žalobca a žalovaná Zmluvu o úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 99 Eur pri celkovej čiastke úveru 168 Eur. Odplata bola vo výške 27,72 Eur a mala tvoriť 28% RPMN; úrok bol dohodnutý v miere 41,70% ročne. Ako termín konečnej splatnosti úveru bol uvedený deň 27.11.2016. V zmluve bola dojednaná zmluvná pokuta vo výške 33 Eur, ak žalovaná neuhradí celkovú čiastku úveru v lehote dohodnutej v zmluve o spotrebiteľskom úvere a tiež zmluva obsahovala ustanovenie, že za každú upomienku je žalovaná povinná zaplatiť žalobcovi 30 Eur.

35. Po vykonanom dokazovaní a po právnom posúdení veci dospel súd k záveru, že predmetná Zmluva o úvere je v časti týkajúcej sa výšky úrokov (čiastočne) neplatná pre rozpor s dobrými mravmi (§ 39 Obč. Z. a § 3 ods. 1 Obč. Z.). Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/57/2005, ZSP 35/2010 „Nezodpovedá všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Pri posúdení primeranosti dojednanej výšky úroku treba prihliadnúť na celkové okolnosti úkonu, jeho pohnútky a účel, ktorý sledoval. Predovšetkým však treba porovnať dojednaný úrok s úrokovou mierou obvyklou z praxe peňažných ústavov pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek“. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5 Cdo 26/2011 zo dňa 26.04. 2012, „Občiansky zákonník a ani iné právne predpisy výslovne nestanovia, do akej výšky je možné pri peňažnej pôžičke dojednať úroky, z tejto skutočnosti však nemožno vyvodzovať, že by výška úrokov závisela len od dohody účastníkov zmluvy o pôžičke, nakoľko i tu platí ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností, vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov, nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Je nepochybné, že neprimerane vysoké úroky, dojednané pri peňažnej pôžičke sú všeobecne považované za odporujúce uznávaným pravidlom správania a vzájomným vzťahom medzi ľuďmi a mravným princípom spoločenského poriadku, a teda sú v rozpore s dobrými mravmi. Pri dojednávaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke uspokojí bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. V zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009, Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy. V predmetnej veci súd zistil, že výška dojednaných úrokov (41,70%) bola takmer 6-násobkom priemernej (obvyklej) úrokovej miery v danom období (7,47) pre spotrebiteľské úvery so splatnosťou do 1 roka a teda v zmluve dojednaná výška úrokov podstatne a v rozpore s dobrými mravmi prevyšuje obvyklú výšku úrokov na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Podporne súd poukazuje na v zásade konštantnú rozhodovaciu prax (najmä odvolacích) súdov, ktoré skonštatovali, že vo veciach tzv. nebankových subjektov sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky. Rozhodne nie však viac ako 100% oproti priemeru bank a musia sa zohľadniť aj osobitosti prípadu je neobhájiteľné viac ako stopercentné navýšenie ceny úveru oproti priemeru bánk. (napr. rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 17Co 313/2010 z 9.11.2010, rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp.zn. 7Co/112/2017, sp.zn. 17Co/26/2015, sp.zn. 3Co/105/2014, sp.zn. 3Co/151/2013, sp.zn. 17Co/26/2015, sp.zn. 3Co 3/2011 z 12.10.2011).

36. Z obsahu zmluvy vyplýva, že odplata pri poskytnutých peňažných prostriedkoch (99 Eur) je vo výške 27,72 Eur, čo predstavuje RPMN vo výške 28 %. Zároveň však úrok je vo výške 41,70% ročne z poskytnutého úveru, čo predstavuje sumu 41,28 Eur. V zmysle ust. § 2 písm. i/ zákona č. 129/2010 Z. z. sú ročnou percentuálnou mierou nákladov celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru podľa § 19. RPMN je číslo, ktoré nie je zhodné s ročnou úrokovou sadzbou. Hodnota RPMN je obvykle vyššia ako je úrok, nikdy však nemôže byť nižšia ako úrok, keďže ide o úrokovú mieru zahŕňajúcu aj úrok, ktorá je prepočítaná na jeden kalendárny rok a zohľadňuje nielen úroky, ktoré za pôžičku či úver spotrebiteľ zaplatí, ale aj všetky poplatky, ktoré si spoločnosť poskytujúca pôžičku účtuje. V zmysle uvedeného

je preto výška RPMN v zmluve nesprávne uvedená, čo ex lege (§ 11 ods. 1 písm. d) Zákona o spotrebiteľských úveroch) spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru.

37. Vzhľadom na bezúročnosť (a bezpoplatkovosť) úveru súd žalobcovi priznal nárok len na zaplatenie (a) neuhradenej istiny úveru v sume 8 Eur spolu s úrokom z omeškania, uplatneným žalobcom v zákonnej výške 5% ročne, avšak len z dlžnej istiny úveru 99 Eur a to od 27.11.2016 (nasledujúci deň pod dni splatnosti úveru), nakoľko nebolo sporné, že sa žalovaná v tento deň dostala do omeškania so splatením úveru, až do zaplatenia.

38. Zvyšnú časť žaloby (odplata v sume 27,72 Eur, zmluvné úroky 41,70 % ročne a úroky z omeškania zo sumy prevyšujúce dlžnú istinu), vzhľadom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, súd zamietol ako nedôvodnú (výrok II.).

39. Ďalej si žalobca v žalobnom návrhu uplatňuje nárok na zaplatenie sumy 180 Eur za upomienky a sumy 33 Eur ako zmluvnú pokutu.

40. Žalobca nepredložil jediný dôkaz o pravdivosti svojich tvrdení. Neuniesol dôkazné bremeno čo do tvrdenia o oprávnenosti výšky uplatnenej pohľadávky v časti nároku na poplatky za upomienky, pretože nepredložil žiadne také dôkazy, ktorými by bolo možné objektívne posúdiť a preveriť výšku pohľadávky.

41. Podľa čl. 6 ods. 1 CSP, strany sporu majú v konaní rovné postavenie spočívajúce v rovnakej miere možností uplatňovať prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem prípadu, ak povaha prejednávanej veci vyžaduje zvýšenú ochranu strany sporu s cieľom vyvažovať prirodzene nerovnovážne postavenie strán sporu.

42. Podľa čl. 8 CSP strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podporiť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu.

43. Súd v sporovom konaní nemá povinnosť ani právo upozorňovať strany na nedostatočné dôkazy, prípadne chýbajúce dôkazy a navrhovať im predloženie takých dôkazov, ktoré dostatočne podporia ich tvrdenia. Takýto postup súdu by bol v rozpore nielen s ustanovením citovaného čl. 8 CSP, ale aj so zásadou rovnosti strán sporu. Dokazovanie v občianskom procesnom práve je v sporom konaní založené na prejednacej zásade, ktorá je vyjadrená v citovanom ustanovení čl. 8 CSP. Sporové konanie ovládané touto zásadou je chápané tak, že tvrdiť skutočnosti a navrhovať dôkazy je vecou účastníkov. Zistený skutkový stav je tak predovšetkým výsledkom dôkaznej aktivity účastníkov.

44. Aby mohol žalobca so svojou argumentáciou v sporovom konaní uspieť, musí k svojim skutkovým tvrdeniam navrhnuť také dôkazy, z ktorých by súd mohol po ich vykonaní a zhodnotení dospieť k záveru, že má právo, ktorého uspokojenia sa vo veci domáha. Pri zisťovaní skutkového stavu súd v zásade vždy vychádza len z tých dôkazov, ktoré boli na návrh strán sporu vykonané. Ak žalobca potrebné dôkazy nepredložil, znamená to, že neuniesol dôkazné bremeno, následkom čoho nemôže v konaní uspieť. S ohľadom na uvedené súd žaloby v časti o zaplatenie sumy 180 Eur za upomienky zamietol.

45. Čo sa týka zmluvnej pokuty súd má za to, že takéto dojednanie o zmluvnej pokute je neplatné podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor s dobrými mravmi. Zároveň táto zmluvná pokuta paušálne trestá nesplnenie povinnosť dlžníka zaplatiť v lehote celkovú čiastku úveru, to znamená, že v prípade akéhokoľvek zostatku celkovej čiastky dlžník je povinný vždy zaplatiť plnú sumu zmluvnej pokuty vo výške 33 Eur. Pri takomto dojednaní spotrebiteľ mal povinnosť uhradiť zmluvnú pokutu v plnej výške pri akejkoľvek porušení zmluvných povinností, čo nemožno považovať za primerané. Zmluvná pokuta tiež nebola individuálne dojednaná, lebo sa jedná o štandardnú typovú zmluvu, ktorá spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a je preto v rozpore s ochranou práv spotrebiteľa. Dojednaná zmluvná pokuta je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a podľa § 53 ods. 5 OZ je neplatná. Z neplatnej zmluvnej podmienky nevzniklo žalobcovi právo na plnenie a žalovanej povinnosť plniť. Vzhľadom na uvedené súd žalobcovi nepriznal sumu 33 Eur titulom zmluvnej pokuty.

46. Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

47. Podľa § 255 ods. 1 zákona CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

48. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

49. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v zmysle vyššie citovaných ustanovení. Žalobca bol v konaní úspešný v rozsahu 29%, žalovaná 71%, z čoho vyplýva, že v konaní bola úspešnejšia žalovaná. Po odrátaní neúspechu žalovanej od jej úspechu vznikol žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 42% voči žalobcovi. Súd však žalovanej náhradu trov konania nepriznal s poukazom na čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúcich procesnú ekonómiu rozhodnúť priamo, pretože žalovanej v konaní preukázateľne žiadne účelne vynaložené výdavky ako trovy konania nevznikli. Rozhodnutie postupom najskôr podľa § 262 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia odvolanie na Okresný súd Trebišov (§ 362 ods.1 CSP).

Podľa ust. §-u 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ust. §-u 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ust. §-u 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v ods. 1, ak táto vada má vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.